

บันทึกการตอบข้อหารือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
เรื่อง จำหน่ายเนื้อหมูสดภายในบริเวณอาคารพาณิชย์

สำนักงานเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว ได้มีหนังสือที่ สท ๕๓๒๐๔/๑๔๐๙ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๙ ถึงศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข เพื่อขอหารือเกี่ยวกับการชำแหละเนื้อหมูสดเพื่อจำหน่ายภายในบริเวณอาคารพาณิชย์ ว่าเข้าข่ายเป็นการประกอบกิจการประเภทใด และหากเจ้าพนักงานท้องถิ่นประสงค์จะให้จำหน่ายเฉพาะในตลาดเท่านั้นจะกระทำได้หรือไม่ อย่างไร โดยรายละเอียดดังนี้

ด้วยเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว ได้รับคำร้องจากผู้ประกอบการเกี่ยวกับการขออนุญาตนำสุกรเข้ารับบริการจากโรงฆ่าสัตว์ของเทศบาล เพื่อนำไปจำหน่ายภายในอาคารพาณิชย์ โดยจำหน่ายในสภาพเนื้อสด ขายปลีกตามความต้องการของผู้ซื้อ รวมทั้งจัดส่งตามสถานประกอบการร้านอาหาร ซึ่งสถานที่จำหน่ายดังกล่าวข้างต้นมีที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลแต่มีได้อยู่ในบริเวณตลาดสดของเทศบาลที่จัดไว้สำหรับจำหน่ายสินค้าประเภทเนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารที่มีสภาพเป็นของสดแต่อย่างใด เทศบาลตำบลหาดเสี้ยว จึงขอหารือแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวและประสานงานกับผู้หารือเพื่อขอข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้ความว่า ผู้ประกอบการประกอบกิจการจำหน่ายอาหารสดแช่แข็ง โดยได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทที่ ๓ (๒๔) การประกอบกิจการห้องเย็น แช่แข็งอาหาร ตามเทศบัญญัติเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว เรื่อง ควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๔ และใบอนุญาตสถานที่จำหน่ายอาหารแล้ว แต่ต่อมาผู้ประกอบการได้รับซื้อเนื้อหมูสดจากโรงฆ่าสัตว์ที่ผ่านการชำแหละเป็นตัวละครสองซีก มาชำแหละชิ้นส่วนเพื่อจำหน่ายภายในบริเวณสถานประกอบการดังกล่าวตามที่ผู้ซื้อต้องการ ในลักษณะการจำหน่ายวันต่อวัน โดยไม่มีการแช่แข็ง และมีบริการจัดส่งตามสถานที่ต่างๆ ด้วย จากการกระทำดังกล่าวเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าการก่อให้เกิดปัญหาหากากไขมันและน้ำเน่าเสียจากการล้างทำความสะอาดเนื้อสัตว์และแผงจำหน่ายเนื้อสัตว์ จึงมีความประสงค์ให้ผู้ประกอบการดังกล่าวเข้าไปจำหน่ายเนื้อหมูสดในตลาดสดของเทศบาลเพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลสุขลักษณะ กรณีนี้ผู้หารือจึงมีประเด็นหารือว่า การแบ่งชำแหละเนื้อหมูสดเพื่อจำหน่ายภายในบริเวณอาคารพาณิชย์ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการประเภทใดหรือไม่ และหากผู้หารือประสงค์จะให้จำหน่ายเนื้อหมูสดเฉพาะในตลาดเท่านั้นจะกระทำได้หรือไม่ อย่างไร

จากประเด็นข้อหารือและรายละเอียดข้อเท็จจริงข้างต้น พิจารณาแล้วเห็นว่าพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ ได้บัญญัตินิยามศัพท์ของคำว่า สถานที่สะสมอาหาร หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือบริเวณใดๆ ที่มีใช้ที่หรือทางสาธารณะ ที่จัดไว้สำหรับเก็บอาหารอันมีสภาพเป็นของสดหรือของแห้ง หรืออาหารในรูปลักษณะอื่นใด ซึ่งผู้ซื้อต้องนำไปทำประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง และคำว่า ตลาด หมายความว่า สถานที่ซึ่งปกติจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นที่ยุมนุ่มเพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทสัตว์ เนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ หรืออาหารอันมีสภาพเป็นของสดประกอบหรือปรุงแล้ว หรือของเสียง่าย ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๒๗.๐๓/๑ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข มีถึงนายกเทศมนตรีตำบลหาดเสี้ยว

และหมายความรวมถึงบริเวณซึ่งจัดไว้สำหรับให้ผู้ค้าใช้เป็นตู้แช่ เพื่อจำหน่ายสินค้าประเภทดังกล่าว เป็นประจำหรือเป็นครั้งคราวหรือตามวันที่กำหนด จากบทบัญญัติดังกล่าวเห็นว่าลักษณะของการ ประกอบกิจการเป็นการใช้บริเวณพื้นที่ของอาคารพาณิชย์เป็นสถานที่ชำแหละเนื้อหมูสดเพื่อจำหน่าย ให้กับผู้ซื้อ และผู้ซื้อต้องนำไปทำ ประกอบหรือปรุงเพื่อบริโภคในภายหลัง จึงเป็นการกระทำที่เข้าข่าย ตามความหมายของสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งกฎหมายมีเจตนารมณ์ในการควบคุมสุขลักษณะของอาหาร ผู้จำหน่ายอาหาร กรรมวิธีการดูแลรักษาอาหารที่อยู่ในอาคาร สถานที่ หรือบริเวณใดๆ ที่มีใช้หรือ ทางสาธารณะ รวมถึงการป้องกันเหตุรำคาญและโรคติดต่อด้วย และเมื่อพิจารณาความหมายของคำว่า ตลาดไม่ปรากฏว่าได้กำหนดให้ผู้จำหน่ายสินค้าประเภทเนื้อสัตว์ต้องเข้ามาจำหน่ายสินค้าในตลาด เพียงแต่ กำหนดว่าตลาดคือสถานที่ซึ่งจัดไว้ให้ผู้ค้าใช้เป็นตู้แช่เพื่อจำหน่ายสินค้าเท่านั้น

ดังนั้น จึงเห็นว่าการชำแหละเนื้อหมูสดเพื่อจำหน่าย เข้าข่ายเป็นสถานที่สะสมอาหาร ซึ่งผู้จัดตั้งสถานที่สะสมอาหารที่มีพื้นที่เกิน ๒๐๐ ตารางเมตร ต้องขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ท้องถิ่น หรือหากสถานที่ดังกล่าวมีพื้นที่ไม่เกิน ๒๐๐ ตารางเมตร ก็ต้องขอรับหนังสือรับรองการแจ้ง ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๘ ทั้งนี้ หากการประกอบกิจการดังกล่าว ก่อให้เกิดปัญหากลิ่นเหม็นน้ำเน่าเสียจากการล้างเนื้อหมูหรือแผงจำหน่ายเนื้อหมู เจ้าพนักงานท้องถิ่น สามารถออกคำสั่งให้ผู้ประกอบการปรับปรุงแก้ไขและป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญและโรคติดต่อได้ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ส่วนกรณีที่ เจ้าพนักงานท้องถิ่นประสงค์จะให้ผู้ประกอบการเข้าไปจำหน่ายเนื้อหมูสดภายในตลาดของเทศบาล นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ไม่ได้บัญญัติถึงอำนาจดังกล่าวไว้ จึงเป็นกรณี การบริหารจัดการภายในของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

สมชาย ตูแก้ว

(นายสมชาย ตูแก้ว)

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๓ ตุลาคม ๒๕๕๙